

De burgemeester van de Gemeente Valkenswaard;

Gelet op artikel 13b Opiumwet en artikel 2 Politiewet;

BESLUIT:

Vast te stellen de beleidsregel bestuurlijke handhaving van artikel 13b Opiumwet (Damoclesbeleid)

Inleiding

Gemeenten worden steeds vaker geconfronteerd met illegale verkooppunten van verdovende middelen. Artikel 13b Opiumwet (Wet Damocles) is het juridisch instrument om bestuurlijk op te treden tegen deze illegale verkooppunten. In dit handhavingprotocol staat beschreven onder welke omstandigheden en op welke wijze gebruik wordt gemaakt van de bestuurlijke dwangmiddelen bij illegale drugshandel. Een strikte handhaving is noodzakelijk om overlast en andere negatieve verschijnselen tegen te gaan.

Juridisch kader

Door de Wet Damocles, die in 1999 in werking is getreden, heeft de burgemeester de bevoegdheid om op grond van artikel 13b Opiumwet bestuursdwang toe te passen ter handhaving van de artikelen 2 (harddrugs) en 3 (softdrugs) van de Opiumwet in (voor het publiek toegankelijke) lokalen en daarbij behorende erven.

Sinds 1 november 2007 is artikel 13b Opiumwet verruimd naar woningen en hun erven.

De bevoegdheid tot het toepassen van bestuursdwang geldt zowel voor publieke lokalen, zoals winkels en cafés, als voor lokalen die niet voor publiek toegankelijk zijn, zoals loodsen, bedrijfsruimten en woningen.

Artikel 13b luidt:

1. De burgemeester is bevoegd tot toepassing van bestuursdwang indien in woningen of lokalen dan wel in of bij woningen of zodanige lokalen behorende erven een middel als bedoeld in lijst I of II wordt verkocht, afgeleverd of verstrekt dan wel daartoe aanwezig is.
2. Het eerste lid is niet van toepassing indien woningen, lokalen of erven als bedoeld in het eerste lid, gebruikt worden ter uitoefening van de artseneijbereidkunst, de geneeskunst, de tandheelkunst of de diergeneeskunde door onderscheidenlijk apothekers, artsen, tandartsen of dierenartsen.

Argumenten om beleid voor de bestuurlijke handhaving van het artikel te formuleren zijn:

- Gemeenten worden steeds vaker geconfronteerd met illegale verkooppunten van verdovende middelen;
- Aanpak van drugshandel is binnen de driehoek Valkenswaard-Waalre reeds enkele jaren geprioriteerd;
- Aanpak van drugshandel is in de Nota veiligheid 2011-2014 prioriteit;
- De beleidsregel sluit aan bij/vloeit voort uit de landelijke en regionale bestuurlijke aanpak georganiseerde misdaad;
- Om bij de handhaving aan de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit te voldoen is het gewenst om de bestuurlijke handhaving van artikel 13b Opiumwet vast te leggen in lokaal beleid;
- De bestuursrechter eist van de burgemeester een gedegen onderbouwing, bij voorkeur door middel van beleidsregels, in geval van toepassing van last onder bestuursdwang van lokalen of woningen op grond van artikel 13b Opiumwet.

Op grond van artikel 5:21 Algemene wet bestuursrecht (Awb) juncto artikel 5:32 Awb kan een bestuursorgaan dat bevoegd is een last onder bestuursdwang op te leggen, in plaats daarvan aan de overtreder een last onder dwangsom opleggen.

In onderhavige beleidsregel wordt aangegeven hoe de burgemeester zal omgaan met zijn bevoegdheden op grond van artikel 13b van de Opiumwet.

Uit het oogpunt van proportionaliteit en subsidiariteit is gekozen voor een getrappt optreden. Er zijn situaties die dermate ernstig zijn, dat van het getrappt optreden kan worden afgeweken.

Burgemeester en wethouders zijn het bevoegde bestuursorgaan op grond van de Drank- en Horecawet. Op grond van artikel 31 lid 1d Drank- en Horecawet wordt de drank- en horecaverunning ingetrokken indien zich in de betrokken inrichting feiten hebben voorgedaan, die de vrees wettigen, dat het van kracht blijven van de vergunning gevaar zou opleveren voor de openbare orde, veiligheid en zedelijkheid.

Beleidscriteria

Dit handhavingprotocol heeft tot doel:

- te realiseren dat geconstateerde overtredingen gevolgd worden door een reactie die qua intensiteit zo goed mogelijk aansluit bij de aard en de ernst van de overtreding (proportionaliteit en subsidiariteit);
- te bewerkstelligen dat er door de gekozen bestuursdwangmaatregel een einde komt aan de verboden situatie ter bescherming van de openbare orde en het woon- en leefklimaat;
- te bewerkstelligen dat herhaling van de overtreding wordt voorkomen;
- kenbaar te maken aan de burger welke maatregel hij van de overheid kan verwachten na een overtreding;
- de handhavingactiviteiten van politie, openbaar ministerie en gemeente op elkaar af te stemmen en complementair te laten zijn.

Ten aanzien van de uitoefening van de bevoegdheid op grond van artikel 13b Opiumwet wordt er niet voor gekozen om de optie van dwangsom als uitgangspunt voor beleid te verheffen. Gelet op de aard van de overtreding en de te beschermen belangen, wordt een beleid voorgestaan, waarbij de overtreding onmiddellijk wordt beëindigd. Een feitelijke sluiting wordt door de burgemeester van Valkenswaard gezien als het meest geëigende middel om de beleidsdoelen te bereiken.

Voor de uitvoering van het beleid is een handhavingarrangement vastgesteld, waarin de diverse verschijningsvormen van drugshandel met daarop de bestuursrechtelijke reactie worden weergegeven. Het in de bijlage opgenomen handhavingarrangement maakt deel uit van het beleid.

Lokalen en bijbehorende erven

1. aanvragen om een exploitatievergunning (art. 2.28 APV) voor een coffeeshop worden geweigerd (nul-optiebeleid).
2. bij de aanwezigheid van drugs en/of handel in of vanuit (voor het publiek toegankelijke) lokalen en bijbehorende erven, zoals bijvoorbeeld horecabedrijven of winkels, worden bestuursrechtelijke maatregelen getroffen op basis van artikel 13b van de Opiumwet gericht op het sluiten van het betreffende lokaal.

De volgende bestuursrechtelijke maatregelen worden genomen:

Harddrugs

Indien in (voor het publiek toegankelijke) lokalen en de daarbij behorende erven een middel als bedoeld in artikel 2 van de Opiumwet (harddrugs) wordt verkocht, afgeleverd of verstrekt dan wel daartoe aanwezig is:

1 ^e overtreding:	Sluiting voor 6 maanden op grond van last onder bestuursdwang 13b Opiumwet en (indien aanwezig) intrekking exploitatievergunning;
2 ^e overtreding:	Sluiting voor 12 maanden op grond van last onder bestuursdwang 13b Opiumwet en (indien aanwezig) intrekking exploitatievergunning;
3 ^e overtreding:	Bij een tweede overtreding binnen twee jaar na het besluit tot sluiting voor 12 maanden volgt sluiting voor onbepaalde tijd op grond van last onder bestuursdwang 13b Opiumwet en (indien aanwezig) intrekking exploitatievergunning.

De Algemene Wet Bestuursrecht (AWB) schrijft niet voor dat er vooraf moet worden gewaarschuwd. Het is een vorm van behoorlijk bestuur om dit wel te doen, maar dit betekent niet dat het in alle gevallen zou moeten. Het hangt af van de ernst van de geconstateerde overtreding. Handel in harddrugs is een dermate ernstige verstoring van de openbare orde dat er direct, zonder voorafgaande waarschuwing, tot sluiting kan worden overgegaan.

Ook het aanwezig hebben van harddrugs in een voor publiek openstaand gebouw draagt op zich zelf reeds het risico van negatieve effecten op de openbare orde in zich. Sluiting is gerechtvaardigd ter bescherming van de openbare orde en het woon –en leefklimaat.

Om de naamsbekendheid teniet te doen en de aanloop eruit te krijgen is een termijn van een jaar nodig.

Softdrugs

Indien in voor het publiek toegankelijke lokalen en de daarbij behorende erven een middel als bedoeld in artikel 3 van de Opiumwet (softdrugs) wordt verkocht, afgeleverd of verstrekt dan wel daartoe aanwezig is:

1 ^e overtreding:	sluiting voor drie maanden o.g.v. last onder bestuursdwang 13b Opiumwet en (indien aanwezig) intrekking exploitatievergunning;
2 ^e overtreding:	sluiting voor twalf maanden o.g.v. last onder bestuursdwang 13b Opiumwet en (indien aanwezig) intrekking exploitatievergunning;
3 ^e overtreding:	sluiting voor onbepaalde tijd o.g.v. last onder bestuursdwang 13b Opiumwet en (indien aanwezig) intrekking exploitatievergunning.

Een vervolgstap wordt genomen indien de overtreding plaatsvindt binnen twee jaar na de datum van waarop het besluit voor een eerdere overtreding is genomen.

Woningen

Met het oog op artikel 10 Grondwet en artikel 8 EVRM (eerbiediging persoonlijke levenssfeer) wordt een onderscheid gemaakt tussen het tijdelijk sluiten van een woning en het tijdelijk sluiten van een voor publiek toegankelijk lokaal.

Sinds 1 november 2007 wordt in artikel 13b Opiumwet gesproken over zowel lokalen (openbaar) als woningen (privé). Hiermee wordt het mogelijk op te treden tegen dealers die vanuit woonhuizen opereren. Het gaat hierbij om het verkopen, afleveren, verstrekken of daartoe aanwezig hebben van softdrugs of harddrugs.

De gemeenten Valkenswaard en Waalre hebben samen met politie, justitie, Essent en woningbouwcorporaties het convenant "Aanpak hennep in de gemeenten Valkenswaard en Waalre" ondertekend. Het doel is het terugdringen van de handel in drugs. Een middel om dit doel te bereiken is een integrale aanpak van hennepkwekerijen in huurwoningen. De gevolgen van opsporing van hennep teelt in huurwoningen zijn groot. Ten eerste krijgt de huurder een fikse boete. De energieleverancier begroot bij het aantreffen van een kwekerij met illegale stroomaftap de geleden schade en vordert het geleden nadeel alsnog in. Het huurcontract wordt door de woningbouwvereniging ontbonden en de huurder wordt op straat gezet. Indien sluiting van een woning noodzakelijk is, kan de burgemeester besluiten dat de sluiting wordt opgeheven op het moment dat het huurcontract met de betreffende overlastgevende huurder is ontbonden.

In dit protocol staan de verschillende, in zwaarte oplopende, in te zetten middelen beschreven. Het uiteindelijk sluiten van een woning is een uiterst middel om de openbare orde te herstellen. De overheid maakt hiermee inbreuk op het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (artikel 10 Grondwet en artikel 8 EVRM). Dit betekent dat in het kader van de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit de gemeente eerst zou moeten putten uit minder vergaande maatregelen.

De volgende bestuursrechtelijke maatregelen worden genomen:

Harddrugs

Indien in woningen of bij de woningen behorende erven een middel als bedoeld in artikel 2 van de Opiumwet (harddrugs) wordt verkocht, afgeleverd of verstrekt dan wel daartoe aanwezig is worden de volgende bestuursrechtelijke maatregelen getroffen:

1 ^e overtreding:	Bij een eerste overtreding: Sluiting van de woning voor de duur van drie maanden o.g.v. artikel 13b Opiumwet;
2 ^e overtreding:	Bij een tweede overtreding binnen twee jaar na de datum van het besluit tot sluiting voor de duur van drie maanden: Sluiting voor zes maanden o.g.v. last onder bestuursdwang 13b Opiumwet.
3 ^e overtreding:	Bij een derde overtreding binnen twee jaar na de datum van het besluit tot sluiting voor de duur van zes maanden: Sluiting voor onbepaalde tijd o.g.v. last onder bestuursdwang 13b Opiumwet.

Softdrugs

Indien in woningen of bij de woningen behorende erven een middel als bedoeld in artikel 3 van de Opiumwet (softdrugs) wordt verkocht, afgeleverd of verstrekt dan wel daartoe aanwezig is, worden de volgende bestuursrechtelijke maatregelen getroffen:

1 ^e overtreding:	Bij een eerste overtreding: Sluiting van de woning voor de duur van één tot drie maanden o.g.v. artikel 13b Opiumwet;
2 ^e overtreding:	Bij een tweede overtreding binnen twee jaar na de datum van het besluit tot sluiting voor de duur van drie maanden: Sluiting voor zes maanden o.g.v. last onder bestuursdwang 13b Opiumwet.
3 ^e overtreding:	Bij een derde overtreding binnen twee jaar na de datum van het besluit tot sluiting voor de duur van zes maanden: Sluiting voor onbepaalde tijd o.g.v. last onder bestuursdwang 13b Opiumwet.

In beginsel sluit de zwaarte van de sanctie aan op de ernst van de overtreding. Het gaat om de proportionaliteit van de sanctie ten opzichte van de overtreding. Er zijn situaties die dermate ernstig kunnen zijn dat van bovenstaande stappen moet worden afgeweken. Een vervolgstap uit de matrix wordt genomen indien de overtreding plaatsvindt binnen twee jaar na de eerste overtreding.

Naast artikel 13b van de Opiumwet geeft ook artikel 174a van de Gemeentewet de burgemeester de bevoegdheid om een woning te sluiten bij (ernstige) vrees voor verstoring van de openbare orde (wet Victoria). Bij het gebruik van artikel 13b Opiumwet hoeft er bij de dossiervorming geen overlast aangetoond te worden, bij het gebruik van artikel 174a Gemeentewet moet dit wel. Er moet sprake zijn van langdurige vormen van overlast. Naast drugsoverlast kan er ook sprake zijn van activiteiten zoals gokken, wapenhandel, prostitutie geweldsdelicten, burengerucht of andere illegale dan wel overlastveroorzakende activiteiten.

Er zijn geen beleidsregels vastgesteld voor artikel 174a Gemeentewet. Hiervoor kan het stappenplan voor de procedure tot sluiting van een woning op grond van artikel 174a Gemeentewet van het Centrum Criminaliteitspreventie Veiligheid (CCV) worden gevolgd.

De burgemeester is verplicht om een besluit tot sluiting, dat is gegrond op artikel 13b Opiumwet dan wel op artikel 174a Gemeentewet, zo spoedig mogelijk in te schrijven in de openbare registers als bedoeld in artikel 16 van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek (Kadaster).

De wet Victor regelt het natraject van een sluiting op grond van artikel 13b Opiumwet dan wel artikel 174b Gemeentewet. Leegstaande panden kunnen aantasting van de leefbaarheid in de omgeving veroorzaken. De wet Victor geeft mogelijkheden hier tegen op te treden. Er worden geen beleidsregels vastgelegd voor het natraject. Welke stappen in het natraject worden ondernomen hangt af van de specifieke situatie.

Horen en begunstigingstermijn

Ingevolge artikel 4:8 Awb worden belanghebbenden in de gelegenheid gesteld hun zienswijzen naar voren te brengen. Hiervan kan, op grond van artikel 4:11 Awb, worden afgezien indien vereiste spoed zich daartegen verzet. Ingevolge artikel 5:24 lid 1 Awb wordt een termijn gesteld waarbinnen de belanghebbenden de tenuitvoerlegging van het bevel, zijnde de daadwerkelijke sluiting van overheidswege, kunnen voorkomen door zelf tot sluiting over te gaan. Belanghebbende(n) krijg(en) hiervoor een termijn van 48 uur. Afhankelijk van de aard en ernst van de feiten kan spoedshalve bestuursdwang worden toegepast en hoeft geen termijn te worden gegund, indien de vereiste spoed zich daartegen verzet.

Ondersteuning door politie

Indien er sprake is van een overtreding als genoemd in artikel 13b Opiumwet rapporteert de politie schriftelijk aan de burgemeester ten behoeve van de bestuurlijke handhaving. Op grond van de Wet Politiegegevens worden politiegegevens aan de burgemeester verstrekt voor zover deze gegevens nodig zijn in het kader van de handhaving van de openbare orde. Op basis van deze informatie worden de betrokken belangen tegen elkaar afgewogen en een besluit tot toepassing van bestuursdwang of last onder dwangsom onderbouwd. Bij acute noodzaak is directe sluiting o.g.v. artikel 2 Politiewet mogelijk.

De burgemeester en de politiechef zullen bestuurlijke maatregelen ter informatie inbrengen in het driehoeksoverleg.

Inwerkingtreding

Deze beleidsregel treedt in werking op 1 januari 2012.

Citeertitel

Deze beleidsregel wordt aangehaald als “beleidsregel bestuurlijke handhaving van artikel 13b Opiumwet (Damoclesbeleid)”.

Valkenswaard,

De burgemeester van Valkenswaard,

drs. A.B.A.M. Ederveen

